

Ders : 213**Konu : MEKKE'NİN FETHİ**

BARIŞIN BOZULMASI

Hudeybiye Antlaşması'na göre müşriklerle 10 yıllığına barış yapılmıştı. Bu antlaşmaya göre, her iki taraf birbirinin himayesinde bulunan kabilelerle de savaşmayacaklardı. Hicretin 8. yılında, Mekkelilerin himayesindeki Ben-i Bekir Kabilesi, müslümanların himayesindeki Huzaa Kabilesi'ne saldırdı. Bu saldırıda, Mekkeliler de Ben-i Bekir Kabilesi'ne yardım etti. Huzaa Kabilesi'nden 23 kişiyi öldürdüler. Böylece antlaşma bozulmuş oldu. Peygamberimiz (s.a.v.) Kureyşlilere bir elçi gönderdi. Onlara şu üç şartı ileri sürdü: Ya öldürülen Huzaalılarının diyetini (kan bedelini) ailelerine vereceksiniz, ya da Ben-i Bekir Kabilesi'ni himaye etmekten vazgeçmelisiniz. Bu iki tekliften biri kabul edilmezse Hudeybiye Barış Antlaşması bozulmuş sayılacak.¹

Kureyşliler ilk iki teklifi kabul etmediler. Üçüncü teklifi kabul ettiklerini söylediler. Hudeybiye antlaşması hemen bozulmuş oldu. Kısa bir süre sonra, Kureyş'in ileri gelenleri yaptıkları hatayı anladılar, pişman oldular. Antlaşmayı yenilemek için Ebû Süfyan'ı Medine'ye elçi olarak gönderdiler. Ebû Süfyan Medine'ye geldiği zaman, her tarafta bu olay çalkalanıyordu. 23 kişinin haksız ölümü herkesi çok üzmüştü.

Dediler: Ahdi bozduk!
Baskına budur sebep!
Habersiz gezip tozduk;
Şimdi baş eğelim hep!
Haydi git Ebû Süfyan,
Eman dile ve dert yan!

N. Fazıl Kısakürek

Peygamberimiz (s.a.v.) Kureyşlilerin teklifine cevap vermedi. Ebû Süfyan Medine'de sahabenin ileri gelenleri ile görüştü. Hatta, kızı Ümmü Habibe'nin desteğini istedi. Sahabenin Peygamberimiz (s.a.v.)'e karşı büyük bir bağlılık gösterdiğine şahit oldu. Çalışmalarından bir sonuç alamadı. Eli boş olarak Mekke'ye döndü.

Ebû Süfyan Mekke'ye dönünce, olup biteni anlattı. Sahabenin Hz. Muhammed'e nasıl bir bağlılık içinde olduklarını dile getirdi. Dinleyenler: "Sen hiçbir şey yapmamışsın. Barış haberi getirmedi ki, emin olalım, savaş haberi getirmedi ki, hazırlanalım," dediler.²

Peygamberimiz (s.a.v.), Ebû Süfyan gittikten sonra sahabelerin ileri gelenlerini çağırdı, fikirlerini sordu. Daha sonra da büyük bir ordu hazırlamaya girişti. Fakat, seferin nereye olacağını söylemedi. Peygamberimiz (s.a.v.) Allah'ın evinin bulunduğu Mekke'yi kan dökmeden fethetmek istiyordu. Bu yüzden Mekkelilerin hazırlık yapmasına fırsat vermedi.

¹ İslam Tarihi, M. Asım Köksal, C.8, sh.157-158

² Peygamberimiz Hayat ve Daveti, Safiyüddin Mübarek Furi, sh. 449-451

Yalnız, Hatib bin Ebi Beltea bu hazırlıkları Mekkelilere bildiren bir mektup yazdı. Mektubu bir kadına teslim etti. Allah Teâlâ, bu durumu vahiyle peygamberine bildirdi. Resûlullah (s.a.v.), mektubu yolda kadından almaları için Hz. Ali ile Hz. Zübeyr'i gönderdi. Kadın yolda yakalandı, mektubu saç örgülerinin arasından çıkarmak zorunda kaldı.

Hatib, Mekke'deki çocukları ve ailesi için endişelenip bunu yapmıştı. Peygamberimiz (s.a.v.) Hatib'i bağısladı.³

Peygamberimiz (s.a.v.) 10.000 kişilik ordusuyla Medine'den hareket etti. Yola çıkacağı gün, seferin Mekke üzerine yapılacağını haber verdi. Ramazan ayı idi ve asker oruçluymdu. Peygamberimiz (s.a.v.), ordusuna oruçlarını bozmalarını emretti. Yolda dost kabilelerin de katılımıyla İslâm Ordusu'nun sayısı 12.000'e yükseldi. Yollar tutulmuş olduğu için, Kureyş'in bu gelişmelerden haberi yoktu.

Ordu, Mekke'ye 16 km uzaklıktaki "Merru'z-Zehran"a geldi. Burada karargâh kurdu. Peygamberimiz (s.a.v.), her askerin ayrı ayrı ateş yakmasını emretti. İslâm Ordusu'nun yakınlarına kadar geldiğini öğrenen Mekkeliler, neye uğradıklarını şaşırıldılar. Ebû Süfyan bazı Kureyşlileri yanına alarak yola çıktı. Yolda Müslümanlar tarafından yakalandı. Hz. Ömer, Ebû Süfyan'ı hemen öldürmek istedi. Peygamberimiz (s.a.v.) izin vermedi. Ebû Süfyan'ı, İslâm Ordusu'nu görebilmesi için bir tepeye çıkardı.

Ordu yürüyüşe geçmişti. Bütün kabileler bölük bölük Ebû Süfyan'ın önünden geçiyordu. Ordu tekbir getiriyor, "Allahü Ekber" sesleri göklere yükseliyordu.

Karanlık da karanlık,
Mekke uykuda dalgın.
Bir parlayış... Bir anlık,
Dağda çepçevre yangın,
On bin noktada ateş,
Dehşet içinde Kureyş!

N. Fazıl Kısakürek

Peygamberimiz (s.a.v.), "Kusva" adlı devesine binmiş, ordunun en önünde ilerliyordu. Müslümanların Mekke'ye girişi çok muhteşem oldu.

Ensar birliğinin komutanı Sa'd, Ebû Süfyan'ın yanından geçerken: "Ey Ebû Süfyan! Bugün savaş günüdür." dedi. Peygamberimiz (s.a.v.), Sa'd'ın sözünü kesti ve: "Hayır! Bugün iyilik ve merhamet günüdür. Allah'ın şanının yüceltileceği gündür. Kâbe'nin tevhid elbisesine bürüneceği gündür." şeklinde düzeltti.

Ebû Süfyan bu muhteşem manzarayı gördükten sonra, yanında bulunan Hz. Abbas'a: "Ey Abbas! Kardeşinin oğlu saltanatını ne kadar büyütmüş." dedi. Hz. Abbas (r.a.) buna: "Hayır! O saltanat değil, peygamberliktir." cavabını verdi. Peygamberimiz (s.a.v.) de Hz. Abbas'ın bu sözünü doğruladı. Ebû Süfyan bu manzaraya hayran kaldı ve Müslüman oldu.⁴

³ Fethu'l-Bârî, C.8, sh.305

⁴ Siret-i İbn Hişam, C.4, sh.62-63

Ebû Süfyan huzurda,
Hitap; şehâdet getir!
Belki nasib olur da,
Kureyş hakkı gözetir.
Abbas ile o gitsin
Yürüyüşü seyretsin!

N. Fazıl Kısakürek

İslâm Ordusu Mekke girişine gelmişti. Ebû Süfyan burada Mekkelilere şöyle dedi: "Ey Kureyş! Muhammed, şehrimizin kapısı önündedir. Karşısında durulmayacak bir kuvvetle buraya geliyor."⁵

Sonra, Peygamberimiz (s.a.v.)'den aldığı izinle Mekkelilere şöyle hitap etti: "Kim Ebu Süfyan'ın evine girerse emniyettedir. Kim kendi evine sığınırsa emniyettedir. Kim Kâbe'ye sığınırsa emniyettedir. Ey Kureyş! Müslüman olun ki, kurtuluşa eresiniz."

Baştan beri İslâm'ın en büyük düşmanı durumunda olan Ebû Süfyan, şimdi Mekkelileri İslâm'a davet ediyordu. Bunu, Allah'ın kudret ve kuvvetinden başka ne ile açıklayabiliriz? Bu sözleri duyan Mekkeliler büyük bir şaşkınlık içinde kaldılar. Ne yapacaklarını bilemediler. Yapacak bir şeylerin kalmadığını anladılar.

Peygamberimiz (s.a.v.), doğup büyüdüğü Mekke şehrinden 8 sene önce çıkarılmıştı. Şimdi ise, muhteşem bir görüntü içinde Mekke'yi fethediyordu. Her tarafta "Allahu Ekber" tekbirleri yankılanıyordu. İslâm Ordusu yürüyor, Peygamberimiz (s.a.v.), Fetih suresini okuyordu. Bu, insanlık tarihinin en büyük inkılâbı idi.

Peygamberimiz (s.a.v.) doğruca Kâbe'ye gitti ve orada şöyle dua etti: "Allah'tan başka ilâh yoktur. O'nun eşi ve ortağı yoktur. Allah sözünü doğruladı. Kuluna yardım etti. Bütün düşmanlarımızı dağıttı."⁶

Elindeki asasıyla bir puta dokundukça, her put , yüzü üstüne yere düşüyordu ve Peygamber (s.a.v.) her putun yanına geldiğinde:

وَقُلْ جَاءَ الْحَقُّ وَزَهَقَ الْبَاطِلُ إِنَّ الْبَاطِلَ كَانَ زَهُوقًا*

"De ki: Hak geldi, bâtıl yok oldu. Çünkü, batıl her zaman yok olur."⁷ diyordu.⁸

Sonra Mekkelilere şöyle seslendi: "Ey Kurayş topluluğu! Allah sizden cahiliye devrinden kalma gururu, babalarla övünmeyi, soylarla büyükenmeyi kaldırdı. Butün insanlar Âdem'den, Adem ise topraktan yaratılmıştır."

⁵ Siret-i İbn Hişam, C.4, sh.63

⁶ Ebû Dâvûd, Diyat 19

⁷ İsrâ, 17/81

⁸ Mu'cemu'l-Kebir, Tâberanî, 10/339

Daha sonra şu ayeti okudu:

يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ ذَكَرٍ وَأُنْثَىٰ وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا
إِنَّ
أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ اتَّقَاكُمْ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ*

*"Ey insanlar! Sizi bir erkekle, bir kadından yarattık. Tanışabilmeniz için kabile ve milletlere ayırdık. Allah katında en değerli olanınız, en fazla Allah'tan korkanınızdır. Allah her şeyi en iyi bilendir, yaptıklarınızdan haberdardır."*⁹

Fetihle birlikte Mekkeliler, Peygamberimiz (s.a.v.)'in kendilerine nasıl davranacağını merak ediyorlardı. Hatta intikam alır diye bir korku içinde olanlar vardı. Ancak Peygamberimiz (s.a.v.) herkese yönelik genel bir af ilân etti. Her türlü şiddet ve işkenceyi uygun görenlere karşı bir af ve hoşgörü gösterildi. İslâm'ın hedefi öldürmek değil, diriltmektir. İnsanları dünya ve ahiret mutlu-luğuna ulaştırmaktır. Mekke'nin fethi, İslâm'ın kılıç gücüyle değil, gönülleri kazanmakla yayıldığı için çok açık bir örneğidir.

Müslümanlar Peygamberimiz (s.a.v.)'e bağlılıklarını tekrarladılar. Mekke'nin fethi, daha sonraki bütün fetihlere örnek olmuştur.

Sevgilisi Allah'ın, Kan dökme yok dediler.

İlk vaktinde sabahın, Haykırdı münâdiler:

Allah diyene eman! Müslüman ol, Müslüman!

N. Fazıl Kısakürek

Mekke fethedilince Resulullah (s.a.v.)'in yaptığı ilk iş, Kâbe'yi putlardan temizlemek olmuştu. Namaz vakti gelince Hz. Bilâl, Kâbenin damına çıkarak ezan okumaya başladı. Mekkeliler Attâb b. Esîd, ezanı duyunca öfkeyle şöyle homurdandı:

- "Allah'a şükür ki babam hayatta değil! Hiç olmazsa şu bayağılığı görmüyor."

Namaz kılındıktan sonra Peygamberimiz (s.a.v.); Mekkelilere şöyle seslendi:

- "Ey Kureşliler! Şimdi size ne yapacağımı sanıyorsunuz?"

Mekkeliler:

- "Senden iyilik bekliyoruz. Çünkü sen, merhametli bir kardeş ve temiz yürekli bir kardeş oğlusun", dediler. Bunun üzerine Peygamberimiz (s.a.v.):

- "Ben de size Yûsuf peygamberin kardeşlerine dediği gibi:

قَالَ لَا تَثْرِبَ عَلَيْكُمُ الْيَوْمَ يَغْفِرُ اللَّهُ لَكُمْ وَهُوَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ*

*"Size bugün hiç bir sitem, hiç bir ayıplama yok. Allah sizi affetsin! O, merhametlilerin en merhametlisidir"*¹⁰ derim. Haydi gidiniz hepimiz hürsünüz" buyurdu.¹¹

⁹ Hucurât, 49/13

¹⁰ Yûsuf 12/92. âyet.

¹¹ Buhârî, Megâzi, 49

Bu sözler üzerine Mekkeliler, sevinç ve heyecanla coşmuştu. Biraz önce öfkesinden deliye dönen Attâb, herkesten önce ileri atılmış ve müslüman olduğunu haykırmişti. Hatta Peygamberimiz (s.a.v.), Mekke'den ayrılırken Attâb'ı Mekke'ye vali tayin etmişti.¹²

Oymaklar bölüm bölüm;
Tek ses: Allahu Ekber!
Şükürden iki büklüm,
Devesinde Peygamber.
Kâbe önünde saf saf,
Kureyş'e rahmet ve af... N. Fazıl Kısakürek

Halbuki Mekkeliler müşrikler, Peygamberimiz (s.a.v.) ile alay etmiş, ona hakaret etmiş, işkence yapmış, aç bırakmış ve onu öldürmek istemişlerdi. Bütün bunlara rağmen O, Mekke fethinden sonra bunları unutmamış ve onları affetmişti. Bu güzel davranış karşısında bütün Mekke halkı müslüman olmuştu. Resûlullah (s.a.v.) şöyle buyurmaktadır:

"Yiğit dediğin, güçte rakibini yenen kimse değildir; asıl yiğit kızdığı zaman öfkesini yenen adamdır."¹³

Yine Resûlullah (s.a.v.) Mekke fethi günü şöyle buyurmuştu:

لَا هِجْرَةَ بَعْدَ الْفَتْحِ، وَلَكِنْ جِهَادٌ وَنِيَّةٌ وَإِذَا اسْتَفْرَضْتُمْ فَأَنْفِرُوا

"Fetihten sonra (artık Mekke'den Medine'ye) hicret yoktur. Lâkin cihad ve niyet vardır. Bunun için cihada davet olduğunuzda icabet ediniz ve hareket ediniz."¹⁴

Alınacak Dersler

1. Allah dilerse az bir topluluğu büyük bir topluluğa galip getirir. Çünkü Allah'ın gücü her şeye yeter. Mühim olan tedbir alıp, Allah'a teslim olmaktır.
2. Mekke fethinde büyük dersler ve ibretler vardır. Bu fetih, kalplerin fethi esas alınmıştır. Yürekler ısıdırılmadan, kalbler kazanılmadan, tam manası ile fetihler olmaz.
3. Müslümanların; düşmana karşı güçlerini, olduğundan fazla göstermeleri caizdir. Mekke fethinde Resûlullah (s.a.v.)'in on bin noktada ateş yaktırması, ordusunu Ebû Süfyan'ın önünden geçirmesi en güzel örnektir.
4. Mekke fethinde genel af ilan edilmesi, İslam'ın af ve müsamaha esasına dayanan barış nizamı olduğunu gösterir.
5. Ne kadar güç ve kuvvet sahibi olunursa olunsun, asla büyüklük taslamamalı, güce değil Allah'a güvenilmelidir.
6. İntikam düşüncesi, muhatabı uzaklaştırır. Af esastır ve daha hayırlıdır.

Not: Bu hafta;

1. İsrâ suresi 81. ayeti ezberleyelim, tefsirini okuyalım.
2. Bu dersi aile fertlerimizle de paylaşalım.

¹² Resûlullah'ın İslâm'a Davet Metodu, Prof. Dr. Ahmet Önkâl, sh.374-375.

¹³ Buhârî, Edeb, 76

¹⁴ Buhârî, Cihad 31